

[Socialministeren.]

Overvejelse og Drøftelse i Udvalget angaaende Socialreformen. Udvalgets Betænkning og Indstilling, for saa vidt angaar nævnte Spørgsmaal, findes aftrykt som Bilag 6 med dertil hørende Underbilag 1—3.

For at faa et vist Grundlag for Drøftelsen og Behandlingen af nævnte Spørgsmaal har Udvalget saavel fra nogle større og mindre Købstadkommuner som fra nogle Landkommuner, derunder Kommuner med bymæssig Bebyggelse, indhentet Oplysninger dels om de Retningslinier, Kommunerne følger med Hensyn til Gennemførelsen af Bestemmelserne om Tilbagebetaling i Forsorgslovens § 301, jfr. § 309, dels om, i hvilket Omfang Tilbagebetaling af Kommnehjælp og Fattighjælp finder Sted i de paagældende Kommuner. Resultatet af de indhentede Oplysninger har Udvalget stort set sammenfattet saaledes, at den siden Socialreformens Ikrafttræden stedfundne Tilbagebetaling ikke kan siges at være et tilfredsstillende Udtryk for Gennemførelsen af § 301, og at der er Anledning til at søge opnaaet en højere Tilbagebetalings-Procent, og Udvalget finder derfor, at der er Grund til at undersøge, om det vil være muligt at angive nogle nærmere Retningslinier for, hvorledes § 301 bør søges gennemført. Udvalget henleder i denne Forbindelse Opmærksomheden paa, at der før Socialreformens Gennemførelse var Grundlag for Tilbagebetaling af ydet Hjælp i endnu mindre Omfang end nu — bl. a. af den Grund, at ydet Hjælpekassehjælp ikke kunde kræves tilbagebetalt —, og at der som Følge heraf aldrig har været fastlagt nærmere Principper for, i hvilket Omfang Tilbagebetaling skulde finde Sted. Da Erfaringsmaterialet derfor er saa overordentlig ringe, vil det være vanskeligt nu at opstille bindende Principper i saa Henseende.

Paa den ene Side fremhæver Udvalget, at det selvfølgelig er klart, at hvis der sker en saadan Bedring i den understøttedes Kaar, at han er i Stand til at tilbagebetale, vil en saadan Tilbagebetaling være af Betydning ikke blot af Hensyn til Kommunernes Økonomi, men Tilbagebetalingen vil ogsaa være af Værdi under Hensyn til de Virkninger, der efter Loven er knyttet til Modtagelse af Kommnehjælp og Fattighjælp. Dette maa navnlig gælde, naar det drejer sig om et rent midlertidigt Trangstilfælde, hvor der er ydet Hjælp, som paagældende uden Vanskelighed vil kunne tilbagebetale, naar der bliver stillet bestemt Krav herom fra Kommunens Side. Der kan f. Eks. være Tale om Huslejhjælp

for et kortere Tidsrum. Betaling af en Gasregning under en midlertidig vanskelig Situation for paagældende. Endvidere vil det være rimeligt, om f. Eks. saadanne Arbejdere, som har Arbejde den største Del af Aaret og muligvis i en kortere Arbejdsløshedsperiode undtagelsesvis modtager Hjælp, tilbagebetaler den ydede Hjælp, naar de igen faar Arbejde. Endelig betragter Udvalget det som en Selvfølge, at Tilbagebetaling af ydet Hjælp finder Sted i de Tilfælde, hvor den understøttede pludselig kommer i Besiddelse af en ikke betydningsløs Kapital, f. Eks. ved Arv eller Lotterigevinst eller lignende.

Paa den anden Side fremhæver Udvalget, at det ikke maa glemmes, at Samfundet har den allerstørste Interesse i, at Personer, der har modtaget Kommnehjælp, søger at komme paa ret Køl igen. For saa vidt man som Hovedregel vilde skride til en haardhændet Fremgangsmaade med Hensyn til Gennemførelsen af Tilbagebetalingskravet, vilde man derved let komme til at modvirke de paagældendes Interesse i at søge at komme til at staa paa egne Ben igen, og Værdien af en saadan Tilbagebetaling vilde da ikke staa i Forhold til de Skader, der paa denne Maade vilde forvoldes. Hertil kommer, at de i Forsorgslovens § 301, Stk. 3 og 4, fastsatte korte Frister for Eftergivelse af Kommnehjælp ikke synes at være Udtryk for nogen Forventning hos Lovgiveren om, at Tilbagebetaling skal finde Sted i større Omfang. Yderligere maa det have i Erindring, at hele Spørgsmaalet om Tilbagebetalingen i høj Grad maa bero paa et Skøn over paagældendes økonomiske Forhold, Forsørgerbyrder, Forholdene i Hjemmet, langvarig Sygdom i Familien og lignende Forhold, der i det hele taget gør det vanskeligt at opstille Principper.

Udvalget har sluttelig fremhævet, at man ikke kan se bort fra, at der er hængaet forholdsvis kort Tid, siden Socialreformen traadte i Kraft, og at det derfor formentlig vil være rigtigst af Hensyn til Kommunerne — der efter Udvalgets Opfattelse saa absolut selv maa have Hovedansvaret for disse Bestemmelser Gennemførelse og derfor ogsaa Hovedafgørelsen —, at man i nogen Grad ser Tiden an, inden der gribes for stærkt ind paa dette Punkt, hvorved det tillige vil opnaas, at der vil have et større Erfaringsmateriale til Raadighed, hvis det senere maatte vise sig nødvendigt for Ministeriet at gribe ind og angive Retningslinier.

Jeg er i det hele enig med Udvalget